

IX Forum Sektora Wołowiny

Zrównoważona wołowina - wysoka jakość,
dobrostan zwierząt, czyste środowisko

Sfinansowano z Funduszu Promocji Mięsa Wołowego

Raport IX Forum Sektora Wołowiny Beef Forum 2023

IX Forum Sektora Wołowiny Beef Forum 2023 odbyło się w Warszawie w Hotelu Marriott al. Jerozolimskie 65/79 w dniu 27 stycznia 2023 r. Forum zostało zorganizowane w formacie hybrydowym: stacjonarnie w hotelu oraz z wykorzystaniem technik komunikacji zdalnej. Hasło przewodnie tegorocznej edycji to „Zrównoważona wołowina – wysoka jakość, dobrostan zwierząt, czyste środowisko”.

Organizatorem IX Beef Forum był **Jerzy Wierzbicki**, Przewodniczący Rady Sektora Wołowiny, Prezes Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego, Przewodniczący Grupy Roboczej Promocja COPA-COGECA.

Forum zostało zorganizowane przy współpracy Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego, Rady Sektora Wołowiny (Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego; Polska Platforma Zrównoważonej Wołowiny (PPZW); Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPEMI; Związek Polskie Mięso; Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP;) oraz Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych. Dodatkowo współorganizatorem były Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych, Copa Cogeca, UECEV, European Livestock Voice.

IX Forum Sektora Wołowiny zostało objęte Patronatem Honorowym przez Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Henryka Kowalczyka**.

Patronat Honorowy nad IX Forum objęły uczelnie: Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie; jednostki naukowe: Instytut Zootechniki PIB, Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt Polskiej Akademii Nauk, Państwowy Instytut Weterynaryjny — PIB oraz jednostka doradztwa: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Pokoje w hotelu dla aktywnych rolników biorących udział w wydarzeniu dofinansowały firmy:

ABP POLAND Sp. z o. o.

Agraimpex Sp. z o.o.

McDonald's

OSI Food Solutions Poland Sp. z o.o.

W wydarzeniu wzięli udział rolnicy, hodowcy i producenci żywca wołowego, przedstawiciele ubojni, zakładów rozbioru, przedstawiciele administracji szczebla krajowego i samorządowego, przedstawiciele handlu, dostawcy produktów oraz usług dla przemysłu mięsnego, przedstawiciele świata nauki, branżowych stowarzyszeń, rządowych agencji i ośrodków doradztwa rolniczego oraz mediów.

Uczestnicy konferencji mogli wziąć w niej także udział online.

Link do relacji z konferencji:

<https://www.youtube.com/watch?v=cHzvA6LYHoQ>

Przebieg IX Forum Sektora Wołowiny

Otwarcie Forum

Otwierając IX Forum Sektora Wołowiny Redaktor Naczelny Top Agrar Polska **Karol Bujoczek** przywitał gości pracujących w i na rzecz sektora wołowiny w tym pana **Janusza Wojciechowskiego** Komisarza ds. Rolnictwa, Sekretarza Stanu w MRiRW **Lecha Kołakowskiego**, Wiceprzewodniczącego Komisji Rolnictwa **Jerzego Maleckiego**. Odczytane zostało również, krótkie przesłanie od przewodniczącego Sejmowej Komisji Rolnictwa **Roberta Telusa**.

Marian Sikora (Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych) zaznaczył, iż hodowcy oczekują konkretnych rozwiązań.. Pokreślił iż powinniśmy omówić na forum jak wykorzystać rozwiązania zawarte w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 – w szczególności podkreślił, że hodowla, rozproszona hodowla jest potrzebna rolnikom w Polsce. Zwrócił również uwagę na wsparcie eksportu i promocję.

Jerzy Wierzbicki (Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego,) zaznaczył, iż w Polsce rozumie się, że decyzje Komisji Europejskiej są wypadkowymi dyskusji komisarzy i nikt nie podejmuje decyzji samodzielnie. Dodatkowo decyzje podejmowane w jednych obszarach (np. klimacie) mają wpływ na rolnictwo, różne obszary i wzajemnie się przenikają – np. dyrektywa emisyjna, rozwiązania odnośnie pestycydów czy zagadnienia dotyczące dobrostanu zwierząt, polityka promocyjna itp. Zaznaczył, iż planowane jest omówienie wyzwań na 2023 r. i przedstawienie punkt widzenia sektora tak aby komisarz odpowiedzialny za rolnictwo był wyposażony w argumenty do dyskusji z innymi komisarzami. Następnie omówił planowany program.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Lech Kołakowski** zaznaczył konieczność wsparcia hodowli zwierząt, podkreślił, iż Polska jest bezpieczna żywnościowo co jest bardzo ważne w obecnej sytuacji agresji Rosji na Ukrainę, przedstawił dane dotyczące eksportu i perspektywy jego rozwoju oraz omówił statystykę dotyczącą sektora w Polsce. Zapewnił, że bezpieczeństwo żywnościowe Polski nie jest zagrożone, a chów zwierząt jest podstawą. Przedstawił również planowane rozwiązania w zakresie wsparcia w PS WPR 2023-2027 oraz podkreślił działania KOWR w zakresie działań promocyjnych, a także podziękował służbom weterynaryjnym za prace.

Janusz Wojciechowski Komisarz ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaznaczył, że sektor produkcji wołowiny jest bardzo ważny zarówno w Polsce jak i w EU. Wskazał problemy wynikające z pandemii COVID-19 oraz związane z agresją Rosji na Ukrainę. Komisarz podkreślił również, iż jesteśmy na przełomie – kończy się jeden okres WPR, uruchamiana jest nowa WPR i powinniśmy już myśleć jak będzie wyglądać wspólna polityka rolna w 2030 r. Zaznaczył, iż obserwujemy sytuację w EU i widoczne jest ubywanie, zmniejszanie się liczby gospodarstw (3 mln w ciągu 10 lat). Widoczne to jest we wszystkich krajach EU. Problemem jest również brak wymiany pokoleniowej, brak

następców. Duże ubytki są o obszarze gospodarstw mieszanych – zaczyna dominować ścisła specjalizacja. W tych gospodarstwach mieszanych mamy zrównoważoną produkcję i taka właśnie jest hodowla bydła: dobrostan, letni wypas, własny obornik. Zwracamy również uwagę aby wsparcie kierowane było do aktywnych rolników – i tacy są właśnie hodowcy bydła. Komisarz podziękował również za współpracę przy przygotowywaniu PS WPR 20203-2027 – podziękowania zostały skierowane do **Jerzego Wierzbickiego, Jacka Zarzeckiego i Mariana Sikory**. Dzięki tej współpracy udało się wprowadzić rozwiązania korzystne dla hodowców bydła. Komisarz omówił rozwiązania w PS WPR 2023-2027, które są dedykowane hodowcom oraz podkreślił zasadność promocji mięsa wytworzonego w zrównoważony sposób (w tym działania na rynkach Singapuru, Wietnamu, Japonii). Komisarz podkreślił ważność rozwiązań wspierających dobrostan zwierząt, rolnictwo węglowe, zarządzanie kryzysowe a także konieczność zwiększenia budżetu WPR. Komisarz odniósł się również do głosów krytykujących hodowców wołowiny i zaznaczył, że tego się nie uniknie a trzeba pokazywać dobrostan. Zaznaczył, iż trzeba również zwracać uwagę na rynek krajowy i również tu powinny być prowadzona działania promocyjne.

1. Pierwszy blok tematyczny „*Spoleczna rola bydła, czas odczarować mity*” poprowadził **prof. dr Peer Ederer** (Członek Rady Naukowej Światowej Organizacji Rolników). W części tej występowali Prof. **Alice Stanton**, Prof. Dr. hab. **Wilhel Windisch** (Katedra Żywnienia Zwierząt TUM School of Life Sciences Weihenstephan Technical University Munich), Prof. **Jean-Francois Hocquette** (INRAE, Francuski Narodowy Instytut Rolnictwa, Żywności i Środowiska) oraz dr **Pablo Manzano Baena** (University of Helsinki).

W tej części omawiano równe mity związane z produkcją zwierzęcą, hodowla bydła. Omawiano dostępność białka zwierzęcego w różnych regionach świata i prezentowano różne teorie nt zalecanego poziomu dostępnego białka w dzieci (od 50g do 100g białka na osobę). Pokazywano czy da się ten popyt zaspokoić roślinami strączkowymi i orzechami (tu dominują Indie), czy warzywa (Chiny). W przypadku białek zwierzęcych mamy 20% straty, w przypadku warzyw 50% a owoców aż 70%. Zwierzęta pokazane były jako najlepszy sposób przechowywania białka. Porównano różne źródła białka – ich dostępność i ceny. Pokazano ze mitem jest, iż istnieje konkurencja pomiędzy produkcją żywności a produkcją karmy dla zwierząt. Konkurencja jest raczej na innej linii – produkcja pasz – rośliny na produkcję paliw. W tym bloku tematycznym przedstawiono wpływ spożywania produktów odzwierzęcych na zdrowie człowieka – np. wpływ spożycia mięsa czerwonego.

Omówiono zawartość poszczególnych substancji z uwzględnieniem występowania ich w mięsie czerwonym. Przedstawiono badania zgodnie, z którymi dodatek produktów odzwierzęcych – mięsa lub nabiału poprawiał możliwości i wyniki uczniów. Zaznaczono, iż często proponowane alternatywy dla mięsa to diety na produktach roślinnych wysoko przetworzonych. Zatem o ile zawartość białka jest podobna to nie uwzględniają innych substancji np. soli czy cukru. Omawiano również wyniki badań o czynnikach wpływających na obciążenie chorobami.

Omówiono strukturę użytków rolnych i zaznaczono iż TUZ to około 70%użytków rolnych na świecie. TUZ produkują biomasa mogą występować duże ograniczenia w ich eliminowaniu i zastąpieniu produkcją żywności. Biomasa a nawet powstałe przy produkcji żywności produkty uboczne są wykorzystywane w produkcji zwierzęcej. Trzeba zrównoważyć produkcję zwierzęcą z roślinną. Dodatkowo w ramach tej części przedstawiono wpływ zwierząt na zachowanie równowagi ekologicznej w wybranych ekosystemach. Przedstawiono również ograniczenia związane z produkcją substytutów mięsa zwierzęcego i ograniczenia dotyczące wnioskowania na bazie obecnych badań. .

2. Drugi blok tematyczny „*Prace KE nad definicją produkcji zrównoważonej - propozycja COPA COGECA*” poprowadził **Bruno Menne**. W tej części występowali **Maciej Golubiewski**, Dyrektor Gabinetu Komisarza Janusza Wojciechowskiego, Prof. **Alice**

Stanton, Prof. Dr. hab. **Wilhel Windisch** (Katedra Żywienia Zwierząt TUM School of Life Sciences Weihenstephan Technical University Munich) oraz Prof. **Jean-Francois Hocquette** (INRAE, Francuski Narodowy Instytut Rolnictwa, Żywności i Środowiska).

Przedstawiono inicjatywę powstawania ram dla zrównoważonych systemów żywnościowych i dyskutowano jakie warunki muszą być spełnione aby produkcja zwierzęca była częścią takiego podejścia. Zwrócono uwagę, że zrównoważenie to łączenie produkcji zwierzęcej i roślinnej. Tylko takie połączenie pozwala na zagospodarowanie całej biomasy jaka powstaje w gospodarstwie. Nieuwzględnianie niejadalnej biomasy może prowadzić do błędnych wniosków. Zaznaczono, iż Wspólna Polityka Rolna musi uwzględniać produkcję zwierzęcą i należy wprowadzać zachęty do tego aby była ona zrównoważona. I wszyscy uczestnicy łańcucha żywnościowego muszą uczestniczyć w tworzeniu tego zrównoważenia. Uczestnicy zaznaczyli, że zrównoważona dieta powinna składać się z produktów pochodzenia roślinnego jak i zwierzęcego. Pokazywano również, iż ograniczenie strat żywności jest bardzo istotne w całym procesie.

3. Trzeci blok tematyczny „*Nowe minimalne warunki dobrostanu zwierząt*” poprowadził Jacek Zarzecki, Prezes, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego. W tej części występowali **Miguel Angel Higuera**, Przewodniczący Grupy Roboczej Dobrostan Zwierząt COPA COGECA, **Nadia Khaldoune** Przedstawiciel European Livestock Voice, **Tomasz Kurpiewski** Sustainability Senior Manager, McDonald's Polska, **Robert Nowacki** członek Zarządu Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej oraz **Karsten Maier** Sekretarz Generalny UECBV.

Przedstawiono dane dotyczące planowanego wparcia w zakresie dobrostanu w ramach PS WPR 2023-2027 oraz zaznaczono, iż to co teraz jest dodatkowym wymaganie może być w przyszłości obligatoryjne. Zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem i Strategią od pola do stołu – planowane są działania podnoszące dobrostan w EU.

Obecnie wykonywany jest tzw. „Fitness check” - określenie i zdefiniowanie brakujących obszarów, które wymagają uregulowania. Przedstawiono również historię wdrażania rozwiązań nakierowanych na podnoszenie dobrostanu w EU. Obecnie oczekuje się nowej inicjatywy legislacyjnej – projekt ma się pojawić w 2023 r. W jednym akcie prawnym mają być zebrana wymagania dotyczące różnych gatunków. Kolejnym rozwiązaniem będą przepisy w zakresie transportu oraz przepisy w zakresie znakowania dobrostanu. Planowane są różne poziomy dobrostanu (tzw. segmentacja). Omówiono poziom zaawansowania prac w poszczególnych obszarach. Zaznaczono, iż Europejski Zielony Ład i Strategia od pola do stołu powstawały około 5 lat temu a od tego czasu zmieniło się bardzo wiele na świecie i w EU. Kwestią ważną są również rozwiązania dotyczące importu – wprowadzane rozwiązania nie powinny wpływać na możliwość konkurencji z produktami z zagranicy.

W ramach tego obszaru przedstawiono również projekt BovINE i omówiono co dla rolników oznacza dobrostan zwierząt i jak można go poprawić. Omawiano problemy zdrowotne zwierząt i możliwości wyeliminowania poszczególnych schorzeń i praktyk (kastrowanie, obcinanie rogów) a także zasady funkcjonowania European Livestock Voice.

Zaznaczono, że w najbliższym czasie będzie dyskusja nad zasadami transportu zwierząt. W ramach dyskusji poinformowano o narzędziach jakie są do dyspozycji rolników aby mogli zapoznać się z dobrymi praktykami w zakresie dobrostanu oraz prowadzonymi audytami u rolników przez odbiorców. Przedstawiano również informacje o farmach demonstracyjnych i możliwości automatyzacji hodowli zwierząt. Dodatkowo stwierdzono, iż wymogi dobrostanowe nie są niczym nowym dla rolników. Często proponowane rozwiązania to rozwiązania, które były w przeszłości powszechnie stosowane.

4. Czwarty blok tematyczny „*Innowacje, zarządzanie jakością kulinarną - korzyści dla rolników*” poprowadził Karol Bujoczek redaktor naczelny Top Agrar. W tej części występowali Prof. **Maeve Henchion** Kierownik projektu BovINE, dr **Jan Pivoňka** konsultant w zakresie jakości i zrównoważonej produkcji i konsumpcji żywności, **Alix Neveu** oraz dr inż **Grzegorz Pogorzelski** Ekspert ds. oceny jakości w IMR3G Foundation.

W bloku tym omawiano zagadnienia dotyczące zarządzania jakością w produkcji wołowiny. Obszar tej jest o tyle ważny, że problemy gospodarcze powodują, iż w pierwszej kolejności ogranicza się produkt premium. Opisano cele i zadanie grupy IMR3G jako grupy nakierowanej m.in. na badanie mięsa, oceny jakości mięsa. Stwierdzono że komunikacja do konsumentów powinna być znacznie uroszczona. Obecnie jest bardzo rozbudowana i konsumenci z obawami podchodzą do zakupów. Zróżnicowani jakościowo jest oczywiście uzależnione od gatunku oraz sposobu utrzymania. Przedstawiono również nowe podejście do oceny tusz wołowych. Obecnie stosuje się system EUROP. To system oceny jakości handlowej a nie kulinarnej. Przedstawiono systemy oceny jakości mięsa z USA, Japonii (Wagyu) oraz ABCAS z Australii. Głównie uwzględnia się poziom marmurkowości („duży marmur”), poziom skostnienia, dystrybucja otłuszczenia i uszkodzenia wynikające ze skórowania, spadek pH w trakcie wychładzania.

Omawiano również o doświadczenia związane z wykorzystywaniem nazw tradycyjne kojarzonych z mięsem do określania/nazywania innych produktów. W szczególności dotyczy to imitacji mięsa, które powszechnie wykorzystują nazwy mięsne. Produkty wyglądają jak mięso, nie są mięsem a mimo to chcą wykorzystywać nazwy mięsne. Producenci takich produktów nie mają innego pomysłu jak takie produkty pozycjonować na rynku. Pokazano doświadczenia z Czech w tym obszarze. Zaznaczono, iż Strategia od Pola do stołu odwołuje się do różnych tez, które nie zawsze mają uzasadnienie i tylko wybiórczo podchodzą do tematu. Problemem jest brak odpowiedzialności – do organizacji stosuje się inne przepisy niż do producentów. I organizacje powszechnie komunikują półprawdy, które są niedopuszczalne dla producentów. Kolejny problem to FOPNL, który odnosi się tylko do części składu, części jakości. Podejście NUTRI-SCORE czasem wprowadza w błąd i nierzadko promuje wysoko przetworzone produkty. Zaznaczono, iż o ile termin „mleko” jest chroniony to brak takiej ochron dla terminów mięsnych – powstają różne dziwne nazwy np. „Vegan beef”, „Rzeźnik wegetariański”. Ponieważ przepisy nie regulują tego nazewnictwa w Czechach rozpoczęto działania zarówno na poziomie krajowym jak i poziomie EU. Problemy takie występują również w innych krajach. Zaznaczono, że rozmowa na ten temat była już prowadzona w Parlamencie Europejskim kilka lat temu i nie wprowadzono takiej ochrony. Ten temat powinien być na nowo podniesiony i działania w tym zakresie powinny być wznowione.

5. Piąty blok tematyczny „*Rola Wspólnej Polityki Rolnej w zrównoważonej transformacji*” poprowadził **Liam MacHale**, Dyrektor ds. europejskich, Irlandzkie Stowarzyszenie Rolników. W tej części występowali **dr Rafał Romanowski** Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Krzysztof Jurgiel** Poseł do Parlamentu Europejskiego, Komisja Rolnictwa, **Marek Zagórski** Poseł na Sejm RP, **Jean Pierre Fleury** Przewodniczący Grupy Roboczej Wołowina i Cielęcina COPA COGECA, **Knud Buhl** Dyrektor, Danish Bacon & Meat Council oraz dr. **Luigi Scordamaglia** Prezes Filiera Italia.

W zawiązku z agresją Rosji na Ukrainę problemy bezpieczeństwa żywnościowego weszły na pierwszy plan. Mamy nową sytuację na rynku. Wprowadzając rozwiązania dotyczące dobrostanu należy pamiętać aby były mechanizmy, które będą gwarantować uczciwa konkurencje z produktami spoza UE. Wymagania w zakresie dobrostanu to również wyższe koszty. Nasza gospodarka powinna być bardziej odporna na kryzysy. Import powinien być w europejskich standardach. Były obietnice odnośnie wsparcia korytarzy solidarnościowych a wsparcie ze strony EU jest bardzo ograniczone. Natomiast odnosząc się do Planu Strategicznego WPR 2023-2027 należy zaznaczyć bardzo duże środki na rozwiązania wspierające dobrostan. Niezależnie od tego już powinniśmy myśleć o

perspektywie 2028 -2034. W szczególności trzeba też się zastanowić czy aktualne jest to co mamy w Europejskim Zielonym Ładzie i Strategii od pola do stołu, które powstawały około 5 lat temu a od tego czasu zmieniło się bardzo wiele na świecie i w EU. Cos co było aktualne i ważne kilka lat temu nie musi być aktualne teraz. To wymaga nowego spojrzenia. Należy również pamiętać, że różne jest rozumienie definicji „zrównoważenia”. WPR nie może być oderwana od konkurencyjności i suwerenności.

Kończąc konferencję **Jacek Zarzecki**, Prezes Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego podsumował obrady. Specjalne podziękowania zostały skierowane do Komisarza Janusza Wiechowskiego i Jerzego Wierzbickiego. Komisarz **Janusz Wiechowski** zaznaczył, iż Wspólna Polityka Rolna musi nam gwarantować bezpieczeństwo, stabilność, zrównoważenie i solidarność.